

skadliga, har likväl äfven förslaget till Ny Skogsordning förordat bibehållande af dessa lagstadganden och ökat dem med nya lika inskränkande. Så lemnas här (§ 48) kronohemmans innehafvare rättighet, att fritt göra uppodlingar på hemmanets jord, men det förbjödes dem att afyttra den skog, som för uppodlingen måste fällas. Från sina sveder kan en sådan åbo hafva sitt behof af furu och granved. Byggnadsvirke behöfver han icke på decennier. Han måste således med möda uppbränna den fällda skogen eller släpa träden tillhopa för att nedruttna. Åtminstone beror det på en tillfällighet, om han kan få tillstånd till dessas försäljning, och han nödgas i all händelse för vinnande af detta tillstånd göra en kostsam resa till läneresidenset och lemna sig i händerna på någon prejande vinkeladvokat. Likaså förbjuder samma Förslag egare af skattejord att på längre eller kortare tid ifrån hemmanet afsöndra skog eller annan jord. Denna nya inskränkning, gör äfven den tillåtna utarrenderingen af jord för ända till femtio år ogiltig. Äfven detta skogsbesparing åsyftande förbud kan lätt kringgå genom »försäljning» för bestämd tid af alla träd inom viss trakt, som uppnått en aftalad, för sågarnes behof tjenlig storlek. Genom detsamma vinnes sålunda endast öfning uti att kringgå lagen och grundlägges missaktning för dess bud.

En nog lång erfarenhet har visat, huru betydelselösa dylika förordnanden blifva. Hvar har väl t. ex. den lag, som för hvarje hemman stadgar ett visst mått årlig inhägnad och dikning, anläggande af humlegårdar o. s. v. funnit någon efterlefnad? Skulle icke egen omtanke och fördel härtill ledt jordbrukaren, så funnes troligen ingen enda famn gärdesgård eller dike i landet. Ekonomiska lagar kunna väl undanrödja hindren för den enskilda hushållningen men aldrig åstadkomma en hushållning, som strider mot den enskildas fördel. Summan af de enskildas åtnad är i detta fall det allmännas. Och der icke föräldrakärleken kan verka omtanke för kommande generationer, der bemödar sig lagen förgäfves att åstadkomma den. Vi skola i en följande artikel om sågrörelsens inverkan på landets välstånd finna ett ytterligare tillfälle att ur eftertanke och erfarenhet hemta bevis för denna sanning, hvilken för öfrigt ingen betviflar, då det gäller hans enskilda hushållning, men hvars allmängiltighet lagstiftaren af nitisk omtanke för framtiden lätt kan ledas att förbise. Detta förbiseende innebär, såsom vi sökt ådagalägga, ett öfverskattande af lagens inflytande i materielt hänseende, men en glömska af dess ofta mindre märkbara men säkrare följder för ett lands andliga kultur.

24 TIDNINGSPRESSENS EKONOMISKA SIDA.

Saima n:o 46 13. XI 1845

Läsaren har kanske sett berättas, att i Paris med början af nästa år utkommer en Tidning »L'Epoque,» en jette bland sina medtäflare. Om pris och innehållets myckenhet jemföras, skall detta blad blifva aderton gånger billigare än Debats, nio gånger billigare än Constitutionel. Dess bestånd är grundadt på ett kapital af flera millioner. Aktierna stodo en tid 2 à 3 hundra francs öfver pari. Det är klart, att detta blads uppträdande skulle sätta skräck i öfriga tidningsegare.

Med anledning af denna hotande nya omhvälfning i tidningsverlden har man mycket talat om det förderfliga deri, att tidningarne blifvit föremål för handelsspekulationen. Man säger: »I samma mon, som

tidningarne stiga i merkantil vikt, förlora de i politiskt inflytande. De mest lästa och spridda bladen äro redan snarare handelsföretag än egentliga partitidningar. Huru skall man förtjena mest? – that is the question.» – Saken förtjenar dock icke synnerligen att beklagas. Hvarje författare sträfvar att finna en så stor publik, som hans ämne tillåter. Är ämnet omfattande och dess behandling lyckad, så blir publiken stor, och företaget en handelsspekulation. Så förhåller sig äfven med tidningarne. Uppstå flera, som täfla om allmänhetens gunst, så förlorar hvar och en af dem så väl i inflytande som i ekonomisk fördel. Och detta är rätt. Ty äfven tidningarne böra småningom bilda en allmänhet, bland hvilken en enskilds votum har föga att betyda. Men om allmänheten köper och läser helst det dåliga och fostrar författare, hvilka utan all öfvertygelse skriva för penningen, så är detta dess eget fel. Tidningsutgifvandet bör få vara, hvad det för ett dugligt blad alltid blir, en penningespekulation; men för dess framgång bör intet annat vilkor finnas än duglighet. Och det tillhör den läsande allmänheten att härom draga försorg.

10

25 SKOGSHÅLLNING OCH SÅGRÖRELSEN.

Saima n:o 47 20. XI 1845

20

Colbert, anföres det, sammankallade de förnämsta handlande och fabrikanter i Paris, för att fråga dem, genom hvilka åtgärder handel och manufakturere enligt deras tanke lättast kunde upphjelpas. »Laissez nous a nous même.» (lemna oss åt oss sjelfva), svarade desse. Och ehuru orden falla sig kategoriska, uttala de likväl den viktigaste grundsats för all ekonomisk lagstiftning. Ty de innebära icke fordran på frånvaro af dylika lagar. Tvärtom kan utan lagens hägn ingen samhällsmedlem gifvas åt sig sjelf, åt fritt användande af alla sina krafter. Men de uttala den fordran, att lagen bör bereda individens verksamhet ett så fritt utrymme som möjligt, d. ä. så fritt som detta kan blifva, om det i samma grad skall tillfalla alla samhällsmedlemmar.

30

Nämnda grundsats hafva äfven de lagar, som angå skogshushållningen, men eller mindre öppet erkänt. Äfven kommitén för Förslaget till Ny Skogsordning har i de anförda motiven uti vackraste ordalag förfäktat densamma, förklarande: »att jordegaren skall ega frihet att efter bästa insigt bruka och nyttja sin skog». Således – både »bruka» och »nyttja.»

40

Men likväl utgöres Förslaget till en stor del af förbud, inskränknings- och kontrollerande bestämmelser i afseende å skogens brukande och nyttjande. Hvaraf kommer denna motsägelse? Jo för det första är Kronan »jordegare» till alla kronohemman. Lagförslaget uppträder således i afseende å dessa såsom den »bästa insigten» uti begagnandet af skogen. Men det är ju klart, att, om lagens insigt icke kan mäta sig med den enskilda jordegarens i afseende å skattejord, kan den det icke heller för kronojorden, utan måste den, som besitter och brukar denna jord, äfven gagneligast för landet kunna hushålla med dess skog. Antingen kunna lagstadganden frambringa tjenlig skogshushållning öfverhufvud – hvilket kommitén förnekar – , eller bör denna angelägenhet öfverlemnas äfven åt kronobondens »fria omtänksamhet,» och den »icke bindas af några hämmande författningar, på det denna omtänksamhet må kunna utveckla sig i sin fulla kraft och alla sina goda följder».

50